

ŠKOLA ZNAKOVNOG JEZIKA

MATERIJAL ZA UČENJE

OSNOVE ZNAKOVNOG JEZIKA

OSNOVE ZNAKOVNOG JEZIKA

Sadržaj

1. LEKCIJA – ZNAKOVNI JEZIK I DAKTILOLOGIJA
2. LEKCIJA – ZAMENICE I PITANJA
3. LEKCIJA – PREDSTAVLJANJE SEBE
4. LEKCIJA – POZDRAVI I IZRAZI LJUBAZNOSTI
5. LEKCIJA - PORODICA
6. LEKCIJA – MESTA I OKOLINA
7. LEKCIJA - VREME
8. LEKCIJA - BROJEVI
9. LEKCIJA – DANI U NEDELJI, MESECI
10. LEKCIJA - OSOBINE
11. LEKCIJA - OSEĆANJA
12. LEKCIJA - BOJE

Znakovni za početnike je idealan za sve koji su spremni da nauče znakovni jezik na jednostavan i praktičan način radi uspostavljanja prve komunikacije sa gluvom osobom.

10 Razloga za učenje znakovnog jezika:

- 1.. Možete komunicirati sa bebom pre nego što nauči da govori
2. Možete komunicirati ispod vode
3. Možete komunicirati iz udaljenih delova prostorije
4. Možete komunicirati kroz prozor
5. Znakovni jezik je trodimenzionalan
6. Možete razgovarati sa životinjama
7. Komunikacija je moguća u bučnoj prostoriji
8. Možete razgovarati sa punim ustima
9. Dodaj novu dimenziju muzici
10. Najvažniji razlog za učenje znakovnog jezika - možete postati prijatelj gluvoj osobi

KOJI SU NAČINI KOMUNIKACIJE SA GLUVIMA?

VERBALNI GOVOR

PISANI
SRPSKI JEZIK

ZNAKOVNI JEZIK

POSREDSTVOM PREVODIOCA
(TUMAČA) ZA ZNAKOVNI JEZIK

PRSTNA
AZBUKA
(ABECEDA)

U okviru ovih materijala za učenje se nalaze:

- Praktični saveti za učenje znakovnog jezika
- Program kursa - Pratite da znate šta ćete učiti u okviru svake lekcije

PRAKTIČNI SAVETI ZA KOMUNIKACIJU SA GLUVOM OSOBOM

01

Nemojte vikati jer vas NE MOGU čuti!

02

Kada se obraćate gluvoj osobi, gledajte u nju da bi znala da se njoj obraćate - MORA VIDETI VAŠA USTA.

03

Priđi i lagano me potapši po ramenu ili me uhvati za ruku, tako ću znati da si tu!

04

Slušanje i čitanje sa usana je vrlo naporno, zato ograniči količinu informacija koju mi govoriš.

05

Ja ću ti pokazati koji mi način komunikacije najviše odgovara, nemoj se truditi nametnuti mi komunikaciju koju ne poznajem.

06

Svaka reč nije i znak, tako da za sve reči za koje ne postoji znak, istu pokazujete spelovanjem, koristeći dvoručnu azbuku ili abecedu.

PROGRAM KURSA OSNOVE ZNAKOVNOG JEZIKA

1. LEKCIJA - ZNAKOVNI JEZIK I DAKTILOGIJA

U ovoj lekciji upoznaćete se sa dvoručnom abecedom i naučićete slova na znakovnom jeziku. Ovo će vam omogućiti na spelujete imena i izraze na znakovnom jeziku. Dobićete priliku da vežbate spelovanje kroz razne vrste zadataka.

Takođe, ćete se upoznati sa elementima znakovnog jezika. Naučićete šta je to znak, koji su to načini izvođenja znaka i po čemu se znakovi razlikuju. Naučićete koja su to mesta na telu i glavi gde se znak izvodi i šta podrazumeva termin “znakovni prostor” i zašto je važna facijalna ekspresija lica u znakovnom jeziku.

Znakovni jezik je prirodan jezik gluвих ljudi.

- On je poput svih drugih jezika, koji se koriste za razmenu informacija između dve i više osoba.
- Ono što su za govorni jezik REČI, za znakovni jezik su ZNAKOVI.

Šta je ručna abeceda?

- Srpska dvoručna abeceda određenim položajem prstiju obe ruke oponaša velika slova srpske abecede. Dvoručna abeceda ima dugu tradiciju u zajednici Gluвих.
- Postoji jednoručna i dvoručna abeceda.

ZNAKOVNI JEZIK

Koristi se za razmenu informacija između dve osobe.
Gluvim osobama znakovni jezik je maternji jezik.

Umesto da se koriste glasi
Izgovaraju reči, u
znakovnom jeziku se
koriste pokreti ruku, tela,
usta i glave za izražavanje
različitih pojmova.

INTONACIJA GLASA
=
mimika lica, pokreti
ruku, tela i glave.

Ono što su za govorni jezik **REČI**
za znakovni jezik su **ZNAKOVI**

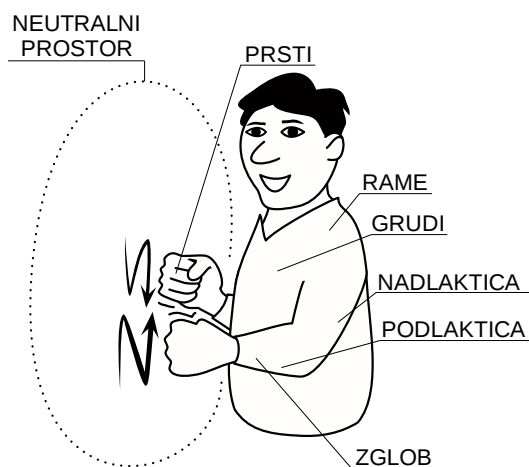
Mesto izvođenja znaka

- Mesto izvođenja znaka je mesto ili područje unutar znakovnog prostora u kojem se znak pokazuje.
- Znakovni prostor je prostor u kome se izvode znakovi, a čini ga prostor koji se nalazi malo iznad glave pa sve do struka, te od lakta do lakta kada su ruke blago odvojene (vodoravno).
- Znakovi se ponekad izvode van znakovnog prostora, u situacijama koje to zahtevaju, npr kada se radi o delovima tela ispod struka, kada se nešto želi posebno naglasiti i sl.

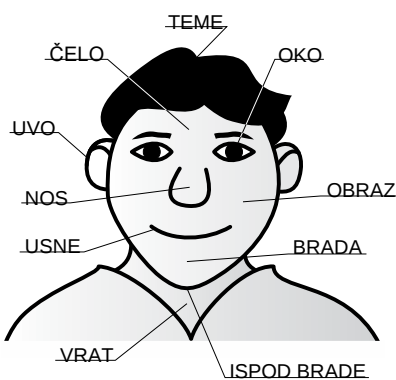

prostor kretanja

MESTO IZVOĐENJA ZNAKA – TELO

Mestu izvođenja znaka - GLAVA

Dominantna ruka

Vrlo je važno da se prilikom znakovanja opredelite za svoju dominantnu ruku koju ćete uglavnom više koristiti.

Postoje tri vrste znakova u ovom kontekstu:

- Znaci koje pokazujemo jednom rukom: koristimo samo dominantnu ruku (pr. čovek).
- Znakovi koje pokazujemo sa dve ruke: Ovi znakovi se izvode sa obe ruke, međutim dominantnija ruka je ta koja ima prioritet i pre će se koristiti za akciju.

trebati

2. LEKCIJA - ZAMENICE I PITANJA

ZAMENICE:

- Ja, ti, on, ona, mi, vi, oni,
- moj, tvoj, njegov, naš, vaš, njihov,
- meni, tebi, njemu, njima

PITANJA:

- ko? (koji), šta?, gde?, čiji?, kada?, kako?, koliko?, zašto?, odakle si?

Upitne rečenice – kako postaviti pitanje za znakovnom jeziku?

- Kada postavljamo pitanje u znakovnom jeziku, veoma je važno da pitanje bude PRAĆEN odgovarajućim izrazom lica kako bi se pojačao značaj postavljanja pitanja.

Nekoliko smernica za korišćenje upitnika:

- Visoko podignute obrve za upitnike: VI? TAMO?
- Namrgođen izraz lica za sve ostale upitnika: ŠTA? GDE? KO?

Učenje izraza:

- Koliko imaš godina?
- Odakle si?
- Kako ste?
- Kako se zoveš?
- Kako se prezivaš?
- Šta radite?
- Gde živite?

3. LEKCIJA - PREDSTAVLJANJE SEBE

REČNIK:

- prezime, ime, zovem se, muškarac, žena, momak, devojka, dete, suprug (muž), supruga (žena), udata / oženjen, prijatelj
- imati / nemati, trebati, biti, ja sam, je, reći (govoriti), pričati, razgovarati (dogovoriti), ići, doći, pomoć, upoznavanje, sa / zajedno
- komunikacija, telefon, mobilni, e-mail, rad, radnik, zaposlen / nezaposlen, studirati, student, učenik, penzioner, život, rođenje, odrastanje, da / ne
- gluv, nagluv, čujuć, znakovni jezik.

Učenje izraza - Da li si ti gluv?

- Naučićemo izraz na dva načina
 - DA LI SI TI GLUV?
 - TI GLUV?

Kada vas gluva osoba upозна, pitaće vas - “DA LI SI TI GLUV?”

- Ovo pitanje može se činiti čudnim osobama koje nisu gluve
- Gluve osobe često postavljaju upravo ovakvo pitanje čim dođu u kontakt sa osobom koju od ranije, ne poznaju, a vide da poznaj znakovni jezik.
- Pitanje je uglavnom popraćeno radošću i iznenađenjem

Sada ćemo naučiti kako da se predstavimo na znakovnom jeziku:

- Ja se zovem Marko. ili Ja sam Marko.
- Ja se prezivam Marković. ili Moje prezime je Marković.
- Ja sam rođen u Zrenjaninu. ili Rođen sam u Zrenjaninu.

4. LEKCIJA - POZDRAVI I IZRAZI LJUBAZNOSTI

REČNIK:

- Zdravo, dobro jutro, dobar dan, dobro večer, dobro došli, doviđenja, hvala, izvinite, žao mi je

UČENJE IZRAZA:

• Kako ste? • Ja sam dobro • Nije loše • Super sam • Šta ima? • Šta radite? • Šta je bilo? • Da li mi možeš pomoći?	• Reci mi ponovo. • Izvini, ne razumem. • Vidimo se sutra. • Vidimo se posle. • Moram ići. • Dugo se nismo videli. • Drago mi je. • Baš me briga.
---	---

Izraz "VIDIMO SE":

- Znak "VIDIMO SE" kod gluvih se koristi kao pozdrav na rastanku
- Za razliku od "ČUJEMO SE" koji je uobičajan za čujuće osobe.

Izraz - Da li mi možeš pomoći?

- Naučićemo kako da rečenicu pokažemo na dva načina:
 - Da li mi možeš pomoći?
 - Ti pomoć meni?

5. LEKCIJA - PORODICA

REČNIK:

- Osoba, porodica, roditelji, mama, tata, sin, ćerka, brat, sestra, beba, blizanci, kum, kuma
- Baba, deda, unuk, unuka, dečak, devojčica, oženjen, neoženjen, udata, živi sam, udovac, udovica
- Mlad, star, sa / zajedno, razveden / odvojeno

6. LEKCIJA - MESTA I OKOLINA

REČNIK:

- **Oblast mesta** - Prostor, ugao, ivica (rub), centar, visoko, nisko
- **Predlozi** - iznad, ispod, ovde, tamo (onde), unutra, napolju, na, blizu, daleko, između, napred, nazad, prema (ka), od, gore, dole, kroz, desno, levo, preko
- **Gradovi** - država, grad, selo, Beograd, Novi Sad, Niš, Kragujevac, Srbija, Vojvodina
- **Strane sveta** - sever, jug, istok, zapad
- **Opis okoline** - saobraćaj, ulica (adresa), pošta, banka, prodavnica, pijaca, taksi, kuća, stan, dom (domaćinstvo), škola, zgrada, fakultet, restoran, kafić, pozorište, bioskop.

7. LEKCIJA - VREME

REČNIK:

- **VREME:**
 - Vreme
 - Sat
 - Minut
 - Sekund
- **DELOVI DANA**
 - Jutro
 - Podne
 - Popodne
 - Veče
 - Noć
- **VREMENSKA ODREDNICA:**
 - Danas, sutra, prekosutra, juče, prekjuče
 - Prošlost, budućnost, pre / posle, sada / danas, uvek
 - Kasno, dugo (vremenski), kratko, datum, zakasniti / poraniti (rano, kasno)
 - Zauzet / slobodan
 - Čekati, žuriti, tačno, svaki dan, prošle godine
 - Početak / kraj
- **GODIŠNJA DOBA:**
 - Proleće
 - Leto
 - Jesen
 - Zima

8. LEKCIJA – BROJEVI

BROJEVI

0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10,

11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20,

30, 40, 50, 58, 60, 74, 80, 97,

100, 208, 300, 420,

500, 616, 700, 824,

900, 1000

Učimo izraz: KOLIKO JE SATI?

- **Kako se pokazuje „Koliko je sati?“ na znakovnom jeziku**

- Kada govorimo koliko je bilo sati ili koliko će sati biti u vreme neke radnje, govorimo brojevima od 1 do 12 uz koje izgovaramo prilog vremena (npr. 8 sati ujutru, 9 sati uveče).
- Kada nas neko upita koliko je sati u situacijama u kojima je jasno o kojem dobu dana se radi, nije potrebno dodavati reči ujutru, poslepodne ili uveče.

Primeri:

- za 08:00 sati kažemo “8 sati ujutru”
- za 21:00 sati kažemo “9 sati uveče” (ne kaže se 21 sat).

6.30h	12.15h	14.45h	19.40h	09.55h	21.30h
-------	--------	--------	--------	--------	--------

9. LEKCIJA - DANI U NEDELJI, MESECI

REČNIK:

- **VREMENSKE OZNAKE** - Dan, mesec, godina
- **DANI U NEDELJI** - Ponedjeljak, utorak, sreda, četvrtak, petak, subota, nedelja, vikend
- **MESECI U GODINI** - Januar, februar, mart, april, maj, jun, jul avgust, septembar, oktobar, novembar, decembar

10. LEKCIJA - OSOBINE

REČNIK:

- stidljiv, glup / pametan, mangup, sposoban / nesposoban, zaboravan, sebičan, slobodan / zauzet
- bogat / siromašan, vredan / lenj, dobro (dobar) / loš, jako, slab / jak
- miran /nemiran, mali / veliki, puno / prazno, čisto / prljavo, teško / lako,
- brzo / polako, plitko / duboko

OPIS LJUDI

- lep / ružan, nizak / visok, krupan / mršav, zgodan, mlad / star,

Lice - izgled

- **kosa** – dugačka / kratka, ravna / kovrdžava, prirodna / veštačka
- **oči** – sitne / krupne
- **zubi, nos**
- pege, brada, brkovi, naočare
- **GLAGOLI** – videti, izgleda, slaže se, znati, poznavati
- **VEZNICI** - Kao, slično, isto/različiti, ponekad

11. LEKCIJA - OSEĆANJA

REČNIK:

- osećaj (osećanje),
- voleti, ljubav, simpatičan, srećan / tužan, laž, dosadan, pošten, odgovaran
- nasmejan / tužan, ljubomoran, ljut, nervozan, osetljiv, povrediti, iznenađenje,
- dvoličan, lukav, nervozan
- razumeti / ne razumeti, zaboraviti, znam / ne znam, zdrav (zdravlje) / bolestan

12. LEKCIJA - BOJE

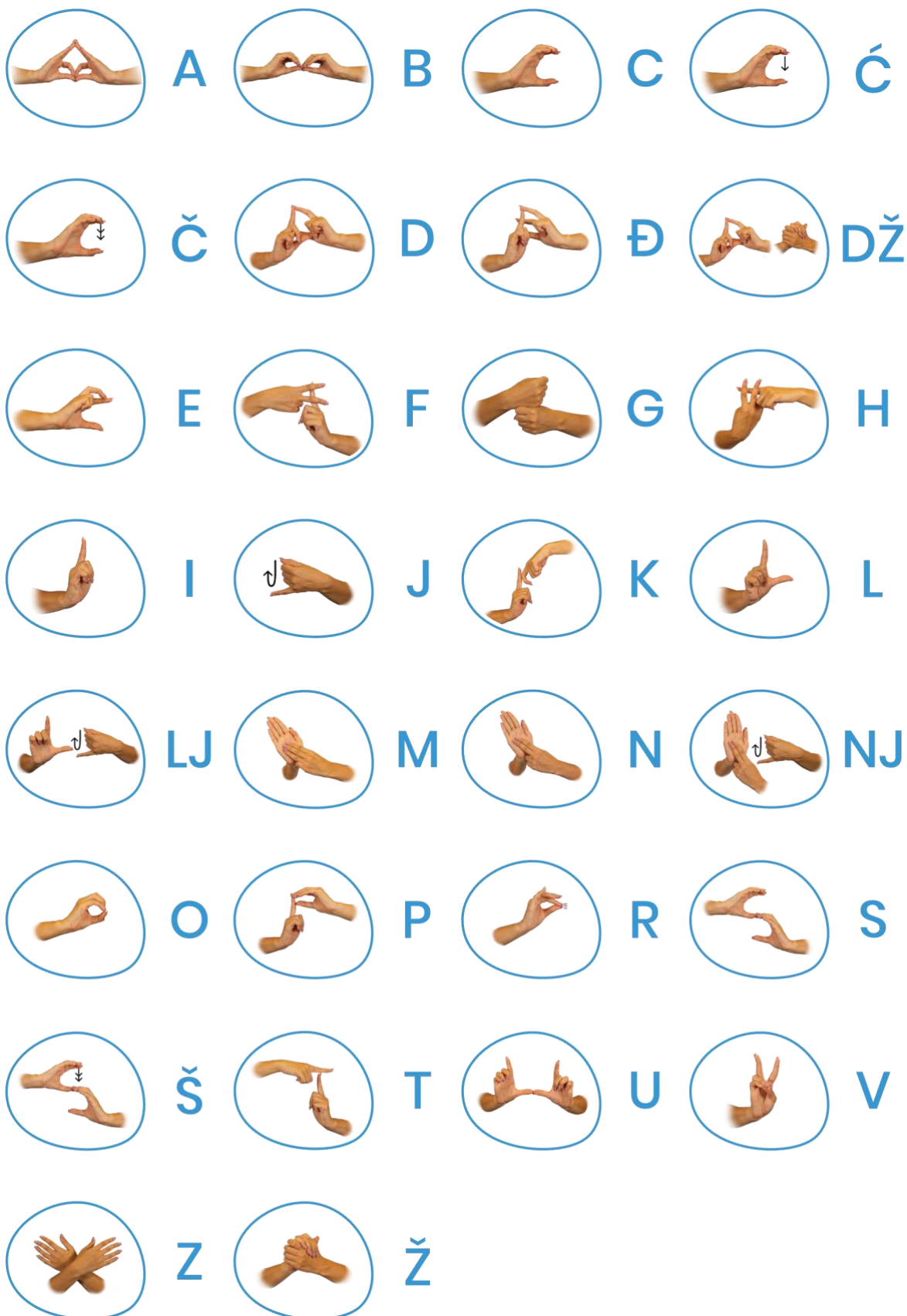
REČNIK:

- Boja,
- Bela, crna, žuta, crvena, braon, plava, zelena, narandžasta, roza, ljubičasta, siva
- Svetlo, tamno, šareno

Primeri:

- Svetlo plava kosa
- Tamno braon oči
- Šarena majica

DVORUČNA ABECEDA

"Ruka (šaka) jedan je
od najizraženijih
delova tela, oruđe nad oružjem
pomoću koga se i govori"

Pratite nas na:

Ruke govore

rukegovore

www.rukegovore.org.rs